

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 78.339/1
van 17 november 2025

avis 78.339/1
du 17 novembre 2025

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'houdende diverse
bepalingen betreffende de
vertegenwoordiging inzake
octrooien'

un projet d'arrêté royal
'portant des dispositions
diverses relatives à la
représentation en matière de
brevets'

Op 17 oktober 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Economie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘houdende diverse bepalingen betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 13 november 2025. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tina COEN, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Brecht STEEN, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 17 november 2025.

*

Le 17 octobre 2025, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Économie à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘portant des dispositions diverses relatives à la représentation en matière de brevets’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 13 novembre 2025. La chambre était composée de Pierre LEFRANC, président de chambre, Brecht STEEN et Tim CORTHAUT, conseillers d'État, Michel TISON, assesseur, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Tina COEN, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Brecht STEEN, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 17 novembre 2025.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 september 2020 ‘betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien’ en het koninklijk besluit van diezelfde datum ‘houdende het tuchtreglement van toepassing op de octrooigemachtigden’.

Het beoogt de verzekeringsplicht van de leden van het Instituut voor Octrooigemachtigden te wijzigen (artikelen 2, 5 tot 10 en 13 van het ontwerp), de informatie te verduidelijken die vrije dienstverrichters in hun schriftelijke verklaring onder de artikelen XI.64/3 en XI.64/4 van het Wetboek van economisch recht (hierna: WER) moeten vermelden (artikel 3), de duur van de mandaten binnen de organen van voormeld instituut te regelen (artikelen 4 en 12) en de volgorde van oproeping van plaatsvervangende leden in de tuchtcommissie aan te passen (artikel 11).

RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

3. Het ontwerp vindt rechtsgrond in de bepalingen waaraan wordt gerefereerd in de eerste twee leden van de aanhef van het ontwerp.

VORMVEREISTEN

4. Het zesde tot achtste lid van de aanhef van het ontwerp wekken de indruk dat de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna: GBA) geen advies heeft verstrekt over het voorliggende ontwerp en dat overeenkomstig artikel 26, § 2, tweede lid, van de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’¹ werd voorbijgegaan aan het advies van de GBA.

Nochtans blijkt uit het wetgevingsdossier dat de GBA wel degelijk advies heeft verstrekt, zij het buiten de termijn, op 29 augustus 2025. Bovendien verklaarde de gemachtigde dat “(n)iettegenstaande de vermelding in het ontwerp van koninklijk besluit dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit buiten termijn werd verstrekt, (...) er wel met de inhoud van het advies rekening [is] gehouden in het ontwerp dat is voorgelegd aan de Raad van State.” Die

¹ Die bepaling luidt als volgt: “Wanneer de adviesaanvraag betrekking heeft op een ontwerp van reglementair besluit en de Gegevensbeschermingsautoriteit geen advies heeft meegedeeld binnen de termijnen gesteld in paragraaf 1, tweede lid, of binnen een bijkomende termijn, door de adviesaanvrager verleend vóór het verstrijken van die termijnen, mag aan de vereiste van een advies voorbijgegaan worden. In de aanhef van het besluit wordt melding gemaakt van het ontbreken van de mededeling van het advies binnen de termijn.”

werkwijze is in overeenstemming met de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof over de verplichting die voortvloeit uit artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming om een laattijdig advies van de GBA in aanmerking te nemen.² Aldus mag worden aangenomen dat het vormvereiste dat is bepaald in artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming is vervuld.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

5. Het opschrift van de tekst moet duidelijk, nauwkeurig, volledig en beknopt zijn.³ Het opschrift van het ontwerp is echter niet nauwkeurig en volledig. Het wekt immers de indruk dat het ontwerp een op zichzelf staande regeling betreft, terwijl het om een wijzigend besluit gaat. Bovendien heeft het ontwerp niet enkel betrekking op de vertegenwoordiging inzake octrooien, maar ook op het tuchtreglement van toepassing op de octrooigemachtigden. Deze aspecten komen het best tot uiting in het opschrift zodat de rechtzoekende de draagwijdte van het ontwerp beter kan inschatten.

De volgende formulering van het opschrift kan worden overwogen:

“Koninklijk besluit houdende diverse wijzigingen aan het koninklijk besluit van 30 september 2020 betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien en aan het koninklijk besluit van 30 september 2020 houdende het tuchtreglement van toepassing op de octrooigemachtigden.”

Aanhef

6. Gelet op wat hiervoor werd opgemerkt (opmerking 4), vervange men het zesde tot achtste lid van de aanhef als volgt:

“Gelet op het advies nr. 71/2025 van de Gegevensbeschermingsautoriteit, gegeven op 29 augustus 2025.”

² GwH 18 september 2025, nr. 119/2025, B.49: “[Artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming] zou geen nuttig effect meer hebben indien [het] in die zin zou moeten worden geïnterpreteerd dat [het] de lidstaten oplegt enkel het advies van de toezichthoudende autoriteit te vragen. [Het] staat de lidstaten niet toe het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit niet in aanmerking te nemen wanneer dat niet is meegedeeld binnen de termijn die de overheid die het advies vraagt aan die Autoriteit heeft toegekend. In voorkomend geval dient de betrokken overheid het laattijdig ontvangen advies alsnog in aanmerking te nemen en het reeds genomen besluit, indien nodig, aan te passen.”

³ Zie *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbeveling 14.1, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

Artikel 2

7. Artikel 1 van het koninklijk besluit van 30 september 2020 ‘betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien’ wordt aangevuld met een definitie van het begrip “verbonden vennootschap”. Voor de omschrijving van dit begrip wordt verwezen naar de vennootschap bedoeld in artikel 1:20, 1°, van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, dat als volgt luidt:

“Voor de toepassing van dit wetboek wordt verstaan onder:

1° ‘met een vennootschap verbonden vennootschappen’:

- a) de vennootschappen waarover zij een controlebevoegdheid uitoefent;
- b) de vennootschappen die een controlebevoegdheid over haar uitoefenen;
- c) de vennootschappen waarmee zij een consortium vormt;
- d) de andere vennootschappen die, bij weten van haar bestuursorgaan, onder de controle staan van de vennootschappen bedoeld in a), b) en c);”.

Het begrip “verbonden vennootschap” wordt in de ontworpen bepalingen gebruikt om enerzijds de aansprakelijkheid van octrooigemachtigden ten aanzien van de eigen werkgever of met deze werkgever “verbonden vennootschappen” uit te sluiten als één van de elementen van de burgerlijke beroepsaansprakelijkheid die de verzekering die de octrooigemachtigde aangaat minstens dekt en om anderzijds aan te duiden welke octrooigemachtigden een attest van hun werkgever moeten bezorgen aan het Instituut voor Octrooigemachtigden (respectievelijk in de bij de artikelen 5 en 8, 3°, ontworpen artikelen 47, 1° en 53, § 2, nieuw eerste lid, van het koninklijk besluit van 30 september 2020 ‘betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien’).

De definitie is evenwel ongelukkig gekozen. Zij zorgt voor onduidelijkheid en lijkt niet te kunnen worden toegepast op alle mogelijke werkgevers van octrooigemachtigden. De definitie gaat er immers vanuit dat de “verbonden vennootschap” verbonden is met een andere vennootschap (de werkgever), terwijl de situatie zich kan voordoen dat de werkgever van de octrooigemachtigde geen vennootschap is maar een natuurlijke persoon of een andere rechtspersoon dan een vennootschap (bv. een vzw, een stichting, een rechtspersoon *sui generis*)⁴. Bovendien is het ook niet uitgesloten dat de werkgever verbonden is met een rechtspersoon die geen vennootschap is, waarbij nochtans een gelijkaardige juridische verhouding voorligt als in het geval de werkgever verbonden is met een vennootschap. In dergelijke gevallen rijst onder meer de vraag of de aansprakelijkheid ten opzichte van de werkgever of de verbonden rechtspersoon een element is dat wél minstens door de verzekering inzake burgerlijke beroepsaansprakelijkheid moet worden gedekt.⁵

Hierop gewezen, stelde de gemachtigde weliswaar voor om in plaats van te verwijzen naar de definitie van “met een vennootschap verbonden vennootschappen” te verwijzen naar de definitie van “persoon verbonden met een persoon” in de zin van artikel 1:20, 2°, van het

⁴ Bijv. een vrije universiteit, een ziekenhuis vzw,

⁵ Als het antwoord op deze vraag ja is, lijkt de regeling bovendien op gespannen voet te staan met het gelijkheidsbeginsel, aangezien er dan een verschil in behandeling zou ontstaan tussen octrooigemachtigden, naargelang het soort rechtspersoon waarmee hun werkgever is verbonden, waarvoor niet meteen een verantwoording lijkt te bestaan.

voormelde wetboek.⁶ Ook deze definitie lijkt evenwel moeilijk toepasbaar op de bepalingen van het ontwerp omdat ze niet duidelijk maakt op welke wijze de personen verbonden moeten zijn met *in casu* de werkgever. Daarom lijkt het aangewezen om een op zichzelf staande, autonome definitie te overwegen, die weliswaar geïnspireerd kan zijn door de definitie van artikel I.20.1°, van het voormelde wetboek, maar die ook afdoende rekening houdt met de eigen aard van de geregelde aangelegenheid.

Artikelen 5 en 6

8. De artikelen 5 en 6 van het ontwerp strekken tot uitvoering van artikel XI.75/11, § 2, van het WER, waarvan het derde lid luidt als volgt:

“Bij het bepalen van de regels en voorwaarden van de verzekering houdt de Koning rekening met een adequate risicodekking ten voordele van de ontvanger van de diensten geleverd door het lid van het Instituut in zijn hoedanigheid van octrooigemachtigde.”

Van de hiernavolgende verklaring van de gemachtigde over de wijze waarop bij het opstellen van het ontwerp met deze vereiste rekening is gehouden, wordt akte genomen:

“De beroepsuitoefening van leden van het Instituut kan onderling sterk verschillen. Waar sommige leden het beroep uitoefenen op zelfstandige basis (in voorkomend geval in een octrooikantoor samen met andere leden), oefenen andere leden het in dienstverband uit (in voorkomend geval in een octrooikantoor of in een industriële onderneming). Ook de waarde van de octrooiaanvragen en octrooien die de leden voor hun dienstenontvangers beheren, kan sterk uiteenlopen. Waar bijvoorbeeld de waarde van octrooien op geneesmiddelen zeer hoog kan zijn, is dit voor andere octrooien mogelijk veel lager. De minimumvoorwaarden in de artikelen 5 en 6 van het ontwerp hebben tot doel om een gegarandeerde basis aan verzekeringsdekking te voorzien die op alle leden van het Instituut van toepassing is, ongeacht de mogelijke sterke onderlinge verschillen in beroepsuitoefening.

Bij het bepalen van de minimumvoorwaarden werden de verzekeringsregels voor octrooigemachtigden in onze buurlanden van naderbij bekeken. Van die buurlanden worden slechts in Duitsland, het grootste octrooiland in Europa, grensbedragen vastgelegd waaraan de verzekeringsdekking moet voldoen. § 45 van de Duitse Patentanwaltsordnung bepaalt dat de minimale dekking per schadegeval 250.000 euro moet bedragen en, indien in de verzekeringsovereenkomst een grensbedrag per jaar wordt bepaald, moet dit minstens viermaal de dekking per schadegeval bedragen (dus 1.000.000 euro per jaar indien de verzekeringsovereenkomst een dekking van 250.000 euro per schadegeval voorziet). Daarnaast bepaalt § 45 dat de vrijstelling niet hoger mag zijn dan 1% van het grensbedrag. De ontwerpen Belgische regels hebben zich hierdoor laten inspireren.

Afhankelijk van de precieze beroepsuitoefening van het lid van het Instituut, zullen de dekkingsbedragen van de minimumvoorwaarden echter niet volstaan om in redelijke mate verzekerd te zijn in verhouding tot het risico van de beroepsuitoefening. Om te voorkomen dat het lid zich in die zin ondermaats zou verzekeren, voorziet artikel 10 van het ontwerp dat hij erover moet waken dat de limieten van de verzekeringsdekking van zijn

⁶ “2° ‘personen verbonden met een persoon’, de natuurlijke en rechtspersonen die zijn verbonden met een persoon in de betekenis van het 1°.”

burgerlijke beroepsaansprakelijkheid in redelijke mate zijn aangepast aan de omvang van het risico.

Deze ontworpen regeling in zijn geheel heeft op die manier tot doel een adequate risicodekking te garanderen ten voordele van de ontvanger van de diensten geleverd door het lid van het Instituut aan de hand van haalbare verzekeringsproducten op de markt.”

Artikel 8

9.1. Aangezien het eerste lid van artikel 53, § 1, van het koninklijk besluit van 30 september 2020 ‘betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien’ eindigt met een opsomming, is het vanuit wetgevingstechnisch oogpunt niet aangewezen om het eerste lid aan te vullen met een nieuwe zin.

Ter wille van de duidelijkheid dient de in te voegen zin als een nieuw tweede lid te worden ingevoegd in artikel 53, § 1, van het genoemde koninklijk besluit. De inleidende zin van artikel 8, 1°, van het ontwerp formuleert men dan ook als volgt:

“In artikel 53, § 1, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid toegevoegd, luidende:”.

9.2. Het is aangewezen om tegelijkertijd ook in de bestaande eerste zin van het tweede lid van die paragraaf, dat het derde lid wordt, tussen de woorden “eerste” en “lid” de woorden “en het tweede” toe te voegen. Artikel 8 van het ontwerp wordt daartoe het best aangevuld.

Artikel 13

10. De artikelen 5 tot 9 van het ontwerp waar het ontworpen artikel 13 naar verwijst, zijn wijzigingsbepalingen die meteen na hun inwerkingtreding uitgewerkt zijn en daardoor uit de rechtsorde verdwijnen. Zij kunnen dan ook niet als dusdanig worden toegepast vanaf de inwerkingtreding van het te nemen besluit. Wel kunnen de bij die artikelen gewijzigde bepalingen worden toegepast. Bijgevolg moet in de plaats van naar de “artikelen 5 tot 9” telkens worden verwezen naar de “artikelen 47, 49, 52, § 2, 53 en 60 van het koninklijk besluit van 30 september 2020 betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien, zoals gewijzigd bij dit besluit”. Bovendien moeten in het eerste lid van artikel 13 de woorden “hun inwerkingtreding” worden vervangen door de woorden “inwerkingtreding van dit besluit”.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de modifier l'arrêté royal du 30 septembre 2020 'relatif à la représentation en matière de brevets' et l'arrêté royal de la même date 'établissant le règlement de discipline applicable aux mandataires en brevets'.

Il vise à apporter des modifications à l'obligation d'assurance des membres de l'Institut des mandataires en brevets (articles 2, 5 à 10 et 13 du projet), à clarifier les informations que les libres prestataires de services doivent fournir dans leur déclaration écrite en vertu des articles XI.64/3 et XI.64/4 du Code de droit économique (ci-après : CDE) (article 3), à fixer la durée des mandats au sein des organes de l'institut précité (articles 4 et 12) et à adapter l'ordre de convocation des membres suppléants au sein de la commission de discipline (article 11).

FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

3. Le projet trouve un fondement juridique dans les dispositions auxquelles il est fait référence dans les deux premiers alinéas du préambule du projet.

FORMALITÉS

4. Les sixième à huitième alinéas du préambule donnent à penser que l'Autorité de protection des données (ci-après : APD) n'a pas donné d'avis sur le projet à l'examen et que, conformément à l'article 26, § 2, alinéa 2, de la loi du 3 décembre 2017 'portant création de l'Autorité de protection des données'¹, il a été passé outre à l'avis de l'APD.

Il ressort néanmoins du dossier de législation que l'APD a bien donné un avis, fût-ce en dehors du délai, le 29 août 2025. Le délégué a en outre déclaré que « (n)iettegenstaande de vermelding in het ontwerp van koninklijk besluit dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit buiten termijn werd verstrekt, (...) er wel met de inhoud van het advies rekening [is] gehouden in het ontwerp dat is voorgelegd aan de Raad van State ». Ce procédé est conforme à la jurisprudence de la Cour constitutionnelle concernant l'obligation découlant de l'article 36, paragraphe 4, du règlement général sur la protection des données de prendre en compte

¹ Cette disposition s'énonce comme suit : « Lorsque la demande d'avis porte sur un projet d'arrêté réglementaire et que l'Autorité de protection des données n'a pas communiqué d'avis dans les délais visés au paragraphe 1er, alinéa 2, ou dans un délai supplémentaire accordé par le demandeur d'avis avant l'expiration de ceux-ci, il peut être passé outre l'exigence d'un avis. Dans le préambule de l'arrêté, il est fait mention de l'absence de la communication de l'avis dans le délai ».

un avis de l'APD reçu tardivement ². Il peut ainsi être admis que la formalité mentionnée à l'article 36, paragraphe 4, du règlement général sur la protection des données a été accomplie.

EXAMEN DU TEXTE

Intitulé

5. L'intitulé du texte doit être clair, précis, complet et concis ³. Or, l'intitulé du projet n'est ni précis ni complet. Il donne en effet à penser que le projet concerne un dispositif autonome, alors qu'il s'agit d'un arrêté modificatif. Le projet ne porte en outre pas uniquement sur la représentation en matière de brevets, mais aussi sur le règlement de discipline applicable aux mandataires en brevets. Il serait préférable de mentionner ces aspects dans l'intitulé, de sorte que le justiciable puisse mieux évaluer la portée du projet.

On peut envisager de formuler l'intitulé comme suit :

« Arrêté royal portant diverses modifications à l'arrêté royal du 30 septembre 2020 relatif à la représentation en matière de brevets et à l'arrêté royal du 30 septembre 2020 établissant le règlement de discipline applicable aux mandataires en brevets ».

Préambule

6. Eu égard à ce qui a été observé ci-dessus (observation 4), on remplacera les sixième à huitième alinéas du préambule comme suit :

« Vu l'avis n° 71/2025 de l'Autorité de protection des données, donné le 29 août 2025 ; ».

² C.C., 18 septembre 2025, n° 119/2025, B.49 : « [L'article 36, paragraphe 4, du règlement général sur la protection des données] serait dénu[é] d'effet utile s'il fallait l'interpréter comme imposant aux États membres de simplement demander l'avis de l'autorité de contrôle. [II] n'autorise pas les États membres à se dispenser de prendre en considération l'avis de l'Autorité de protection des données lorsque celui-ci n'est pas rendu dans le délai que l'autorité demanderesse a choisi d'impartir à cette Autorité. Le cas échéant, l'autorité concernée doit encore et toujours prendre en compte l'avis reçu tardivement et, si nécessaire, adapter l'arrêté déjà pris ».

³ Voir *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, recommandation 14.1, à consulter sur le site Internet du Conseil d'État (www.raadvstconsetat.be).

Article 2

7. L'article 1er de l'arrêté royal du 30 septembre 2020 'relatif à la représentation en matière de brevets' est complété par une définition de la notion de « société liée ». La définition de cette notion fait référence à la société visée à l'article 1:20, 1°, du Code des sociétés et des associations, qui s'énonce comme suit :

« Pour l'application du présent code, il faut entendre par:

1° 'sociétés liées à une société' :

- a) les sociétés qu'elle contrôle ;
- b) les sociétés qui la contrôlent ;
- c) les sociétés avec lesquelles elle forme un consortium ;
- d) les autres sociétés qui, à la connaissance de son organe d'administration, sont contrôlées par les sociétés visées sub a), b) et c) ; ».

La notion de « société liée » est utilisée dans les dispositions en projet d'une part pour exclure la responsabilité des mandataires en brevets à l'égard de leur propre employeur ou des « sociétés liées » à cet employeur comme l'un des éléments de la responsabilité civile professionnelle que couvre au moins l'assurance que souscrit le mandataire en brevets, et d'autre part pour désigner quels mandataires en brevets doivent fournir une attestation de leur employeur à l'Institut des mandataires en brevets, (respectivement dans les articles 47, 1°, et 53, § 2, nouvel alinéa 1er, de l'arrêté royal du 30 septembre 2020 'relatif à la représentation en matière de brevets', en projet aux articles 5 et 8, 3°).

Le choix de la définition est cependant peu heureux. Elle est source de confusion et semble ne pas pouvoir s'appliquer à tous les employeurs possibles de mandataires en brevets. En effet, cette définition part du principe que la « société liée » est liée à une autre société (l'employeur) alors que la situation peut se présenter dans laquelle un employeur du mandataire en brevets n'est pas une société mais une personne physique ou une personne morale autre qu'une société (par exemple, une ASBL, une fondation, une personne morale *sui generis*)⁴. Il n'est en outre pas non plus exclu que l'employeur soit lié à une personne morale qui n'est pas une société, mais que leur relation juridique soit néanmoins similaire à celle qui existe dans le cas où l'employeur est lié à une société. Dans de tels cas, la question se pose notamment de savoir si la responsabilité vis-à-vis de l'employeur ou de la personne morale liée est un élément qui doit bien au moins être couvert par l'assurance en matière de responsabilité civile professionnelle.⁵

Son attention ayant été attirée sur ce point, le délégué a certes proposé de faire référence à la définition de « personnes liées à une personne »⁶ au sens de l'article 1:20, 2°, du code précité, plutôt qu'à la définition de « sociétés liées à une société ». Cependant, cette définition ne précisant pas non plus clairement de quelle manière les personnes doivent, en l'espèce, être liées à l'employeur, elle semble également difficilement applicable aux dispositions du projet. Il semble

⁴ Par exemple, une université libre, une ASBL hospitalière...

⁵ Si on répond à cette question par l'affirmative, le dispositif semble en outre se heurter au principe d'égalité, dès lors qu'une différence de traitement serait ainsi créée entre les mandataires en brevets, en fonction du type de personne morale avec laquelle leur employeur est lié, une différence de traitement pour laquelle il ne paraît pas d'emblée y avoir de justification.

⁶ « 2° personnes liées à une personne », les personnes physiques et morales lorsqu'il y a entre elles et cette personne un lien au sens du 1° ».

dès lors indiqué d'envisager une définition distincte et autonome, qui certes peut-être inspirée de la définition contenue à l'article 1:20, 1°, du code précité, mais qui tient aussi suffisamment compte de la nature propre de la matière réglée.

Articles 5 et 6

8. Les articles 5 et 6 du projet visent à mettre en œuvre l'article XI.75/11, § 2, du CDE, dont l'alinéa 3 s'énonce comme suit :

« En fixant les modalités et les conditions de l'assurance, le Roi tient compte d'une couverture adéquate du risque encouru par le destinataire des services prestés par le membre de l'Institut en sa qualité de mandataire en brevets. »

Il est pris acte de la déclaration suivante du délégué sur la manière dont il a été tenu compte de cette exigence dans la rédaction du projet :

« De beroepsuitoefening van leden van het Instituut kan onderling sterk verschillen. Waar sommige leden het beroep uitoefenen op zelfstandige basis (in voorkomend geval in een octrooikantoor samen met andere leden), oefenen andere leden het in dienstverband uit (in voorkomend geval in een octrooikantoor of in een industriële onderneming). Ook de waarde van de octrooiaanvragen en octrooien die de leden voor hun dienstenontvangers beheren, kan sterk uiteenlopen. Waar bijvoorbeeld de waarde van octrooien op geneesmiddelen zeer hoog kan zijn, is dit voor andere octrooien mogelijk veel lager. De minimumvoorwaarden in de artikelen 5 en 6 van het ontwerp hebben tot doel om een gegarandeerde basis aan verzekeringsdekking te voorzien die op alle leden van het Instituut van toepassing is, ongeacht de mogelijke sterke onderlinge verschillen in beroepsuitoefening.

Bij het bepalen van de minimumvoorwaarden werden de verzekeringsregels voor octrooigemachtigden in onze buurlanden van naderbij bekeken. Van die buurlanden worden slechts in Duitsland, het grootste octrooiland in Europa, grensbedragen vastgelegd waaraan de verzekeringsdekking moet voldoen. § 45 van de Duitse Patentanwaltsordnung bepaalt dat de minimale dekking per schadegeval 250.000 euro moet bedragen en, indien in de verzekeringsovereenkomst een grensbedrag per jaar wordt bepaald, moet dit minstens viermaal de dekking per schadegeval bedragen (dus 1.000.000 euro per jaar indien de verzekeringsovereenkomst een dekking van 250.000 euro per schadegeval voorziet). Daarnaast bepaalt § 45 dat de vrijstelling niet hoger mag zijn dan 1% van het grensbedrag. De ontwerpen Belgische regels hebben zich hierdoor laten inspireren.

Afhankelijk van de precieze beroepsuitoefening van het lid van het Instituut, zullen de dekkingsbedragen van de minimumvoorwaarden echter niet volstaan om in redelijke mate verzekerd te zijn in verhouding tot het risico van de beroepsuitoefening. Om te voorkomen dat het lid zich in die zin ondermaats zou verzekeren, voorziet artikel 10 van het ontwerp dat hij erover moet waken dat de limieten van de verzekeringsdekking van zijn burgerlijke beroepsaansprakelijkheid in redelijke mate zijn aangepast aan de omvang van het risico.

Deze ontworpen regeling in zijn geheel heeft op die manier tot doel een adequate risicodekking te garanderen ten voordele van de ontvanger van de diensten geleverd door het lid van het Instituut aan de hand van haalbare verzekeringsproducten op de markt ».

Article 8

9.1. Dès lors que l'alinéa 1er de l'article 53, § 1er, de l'arrêté royal du 30 septembre 2020 'relatif à la représentation en matière de brevets' se termine par une énumération, il n'est pas recommandé, du point de vue de la légistique, de compléter l'alinéa 1er par une nouvelle phrase.

Par souci de clarté, la phrase à insérer doit l'être sous la forme d'un nouvel alinéa 2 à l'article 53, § 1er, de l'arrêté royal cité. On formulera dès lors la phrase liminaire de l'article 8, 1°, du projet comme suit :

« Dans l'article 53, § 1er, un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 1er et 2 : ».

9.2. Il est aussi indiqué de remplacer en même temps les mots « de l'alinéa 1er » par les mots « des alinéas 1er et 2 » dans la première phrase existante de l'alinéa 2 de ce paragraphe, qui devient l'alinéa 3. Mieux vaudrait compléter l'article 8 du projet à cet effet.

Article 13

10. Les articles 5 à 9 du projet visés à l'article 13 en projet sont des dispositions modificatives qui ont épuisé leurs effets immédiatement après leur entrée en vigueur et disparaissent dès lors de l'ordre juridique. Par conséquent, ils ne peuvent pas être appliqués en tant que tels à compter de l'entrée en vigueur de l'arrêté envisagé. Toutefois, les dispositions modifiées par ces articles peuvent bel et bien être appliquées. Dès lors, à la place de faire référence aux « articles 5 à 9 », on fera chaque fois référence aux « articles 47, 49, 52, § 2, 53 et 60 de l'arrêté royal du 30 septembre 2020 relatif à la représentation en matière de brevets, modifiés par le présent arrêté ». En outre, à l'alinéa 1er de l'article 13, les mots « leur entrée en vigueur » doivent être remplacés par les mots « l'entrée en vigueur du présent arrêté ».

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Pierre LEFRANC